

VERSLAG VAN DE WERKZAAMHEDEN TOETSINGSJAAR 2021

Raad voor Toezicht NBA

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

November 2022

VERSLAG VAN WERKZAAMHEDEN 2021

RAAD VOOR TOEZICHT

De Raad voor Toezicht van de NBA beoordeelt de kwaliteit van de beroepsuitoefening door accountants. Dit doet de Raad onder meer door het uitvoeren van periodieke en risicogerichte kwaliteitsbeoordelingen bij accountantseenheden. Het doel hiervan is het bevorderen van een goede beroepsuitoefening, wat bijdraagt aan het maatschappelijk vertrouwen in accountants.

Dit verslag bevat de resultaten van het toetsingsjaar 2021 en beschrijft een aantal relevante ontwikkelingen die zich dit verslagjaar hebben voorgedaan.

TERUGBLIK EN VOORUITBLIK

Corona

Bij aanvang van het verslagjaar zat Nederland midden in de coronapandemie. Het beleid van de Raad was op dat moment om tot nader order geen kantoorbezoeken in het kader van de toetsingen te laten plaatsvinden. In twee fases heeft de Raad dat beleid, daarbij het overheidsadvies volgend, versoepeld. Eind juni 2021 waren kantoorbezoeken weer volledig mogelijk, uiteraard met inachtneming van de door de overheid uitgevaardigde basismaatregelen als handen wassen, afstand houden en voldoende ventileren. Alhoewel de overheid de coronamaatregelen in november 2021 weer heeft aangescherpt, heeft dat geen invloed gehad op het uitvoeren van kantoorbezoeken.

Corona subsidieregelingen

In het verslagjaar zijn voor het eerst NOW en TVL opdrachten in de toetsing betrokken. Vanuit de NBA (NBA Helpt) is veel aandacht aan deze opdrachten besteed, onder meer door diverse webinars te organiseren. In aansluiting daarop heeft de Raad een digitale bijeenkomst voor haar toetsers georganiseerd, specifiek gericht op het toetsen van NOW/TVL-dossiers.

Overdracht AFM

Per 1 januari 2022 is de uitvoering van het Wta-toezicht op de accountantsorganisaties niet alleen de jure maar ook de facto in handen van de AFM. Tot die tijd steunde de AFM bij het toezicht op de n-OOB vergunninghouders op de door de Raad en de SRA uitgevoerde toetsingen. Dat betekent dat de Raad per 1 januari 2022 geen wettelijke controles meer toetst. In het verslagjaar hebben AFM, SRA en NBA zich gezamenlijk ingespannen het toezicht aan AFM over te dragen.

Voor wat betreft de lopende toetsingen is volgens afspraak met de AFM al het veldwerk voor 1 januari 2022 verricht. De afwikkeling van de toetsing (rapportage, beoordeling door de Raad voor Toezicht) heeft in een aantal gevallen wel in 2022 plaatsgevonden.

Er heeft kennisoverdracht plaatsgevonden en er is een nieuw convenant tot stand gekomen, dat de informatie-uitwisseling tussen AFM en NBA (en separaat tussen AFM en SRA) regelt. In het geval dat de laatste door de Raad uitgevoerde (her)toetsing van een accountantsorganisatie niet is afgerond met een voldoende, heeft overdracht door de Raad aan de AFM plaats gevonden.

Toezicht op nieuwe leest

De Raad heeft in het afgelopen verslagjaar een plan van aanpak voor herziening van het toetsingsproces aan het NBA bestuur voorgelegd, dat daar mee heeft ingestemd. Het proces wordt op onderdelen herzien. In 2022 wordt verder gewerkt aan de uitwerking en implementatie van het hernieuwde proces en zal daarover naar buiten worden gecommuniceerd. In 2023 zal een gefaseerde invoering plaatsvinden.

Toezicht op accountantsafdelingen

Ook het door de Raad uit te oefenen toezicht op accountantsafdelingen heeft in het afgelopen verslagjaar meer vorm gekregen. Zo is er gestart met de doorontwikkeling van de Kwaliteitsapplicatie, die bij oplevering uitsluitend was ingericht voor de accountantspraktijken. Beperkte aanpassingen waren nodig om de Kwaliteitsapplicatie gereed te maken voor de monitoring en toetsing van accountantsafdelingen. Er is een monitoringvragenlijst voor accountantsafdelingen opgesteld, die kort na het einde van het verslagjaar aan de accountantsafdelingen is toegezonden. In 2022 worden de monitoringvragenlijsten geanalyseerd en wordt het toetsingsproces (conform toezicht op nieuwe leest) verder uitgewerkt.

Overleg heeft plaatsgevonden met de door de Raad geaccrediteerde partijen IIA Nederland en KOA.

RESULTATEN TOETSINGEN

Algemeen

De door de Raad te toetsen populatie bevat accountantspraktijken die werkzaamheden in het NBA-domein uitvoeren (vrijwillige controleopdrachten, overige assurance-opdrachten, beoordelingsopdrachten en aan assurance verwante opdrachten) en accountantspraktijken die (tevens) wettelijke controles in het Wta-domein uitvoeren (Wta-vergunninghouders n-00B). Uitkomsten van (her)toetsingen in het Wta-domein meldt de Raad aan de AFM.

De SRA is door de Raad geaccrediteerd om toetsingen in het NBA-domein uit te voeren. SRA-leden worden op basis van die accreditatie niet door de Raad voor toetsing bezocht.

Overall liggen de resultaten van dit verslag jaar in lijn met voorgaande jaren.

Resultaten toetsingen accountantspraktijken met een Wta-vergunning

Gezamenlijk hebben de Raad en de SRA 47 toetsingen uitgevoerd bij Wta-vergunninghouders. Daarvan voldeed 70% aan de gestelde eisen (vorig jaar 71%). De 30% die nog niet voldeed is overgedragen aan de AFM.

Van de 15 hertoetsingen is 73% afgerond met een voldoende (vorig jaar 71%).

Wta-vergunninghouders			Wta-vergunninghouders		
Toetsing 2021			Hertoetsing 2021		
NBA	SRA	Totaal	NBA	SRA	Totaal
 6	 27	 33	 3	 8	 11
 3	 11	 14	 1	 3	 4
 0	 0	 0			

 Voldoet   Voldoet op belangrijke onderdelen niet   Voldoet niet

Resultaten toetsingen accountantspraktijken zonder een Wta-vergunning

De Raad en de SRA hebben dit verslagjaar 177 toetsingen uitgevoerd bij niet-vergunninghouders. Daarvan voldeed 76% aan de gestelde eisen (vorig jaar 73%). 24% voldeed op belangrijke onderdelen nog niet en minder dan 1% voldeed niet.

Van de 39 hertoetsingen is 92% afgerond met een voldoende (vorig jaar 74%).

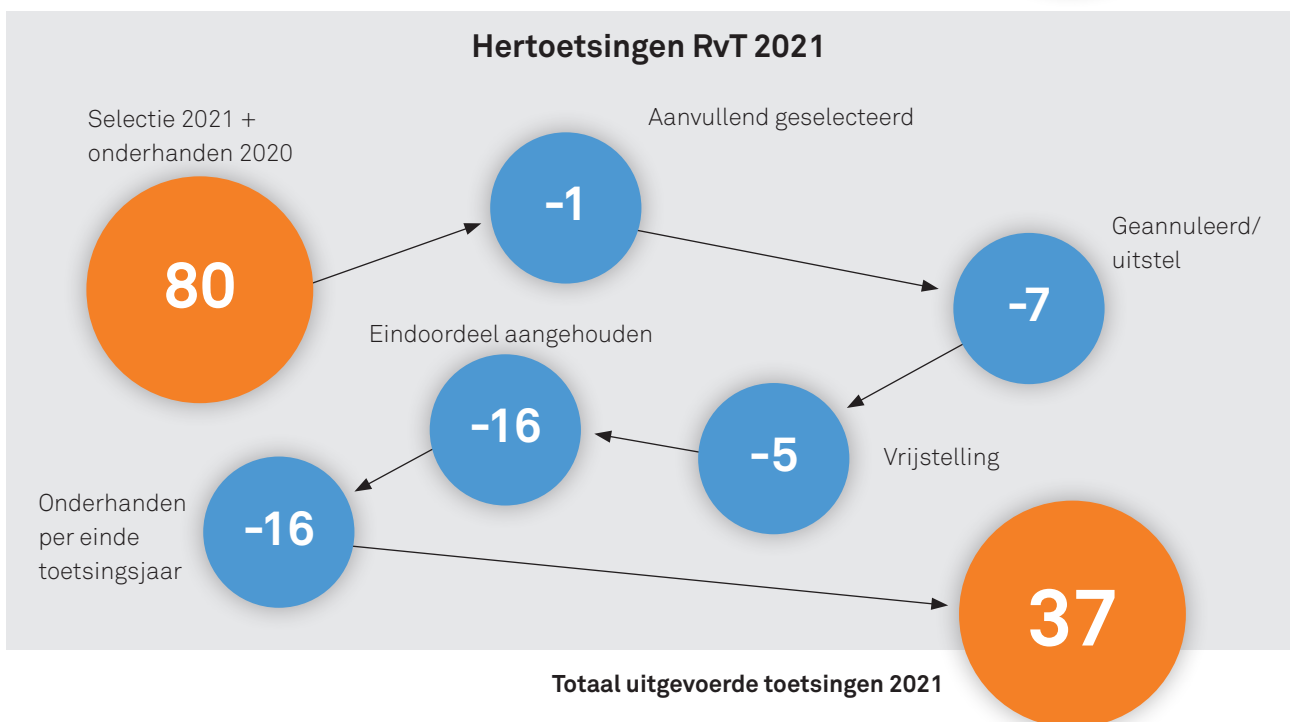
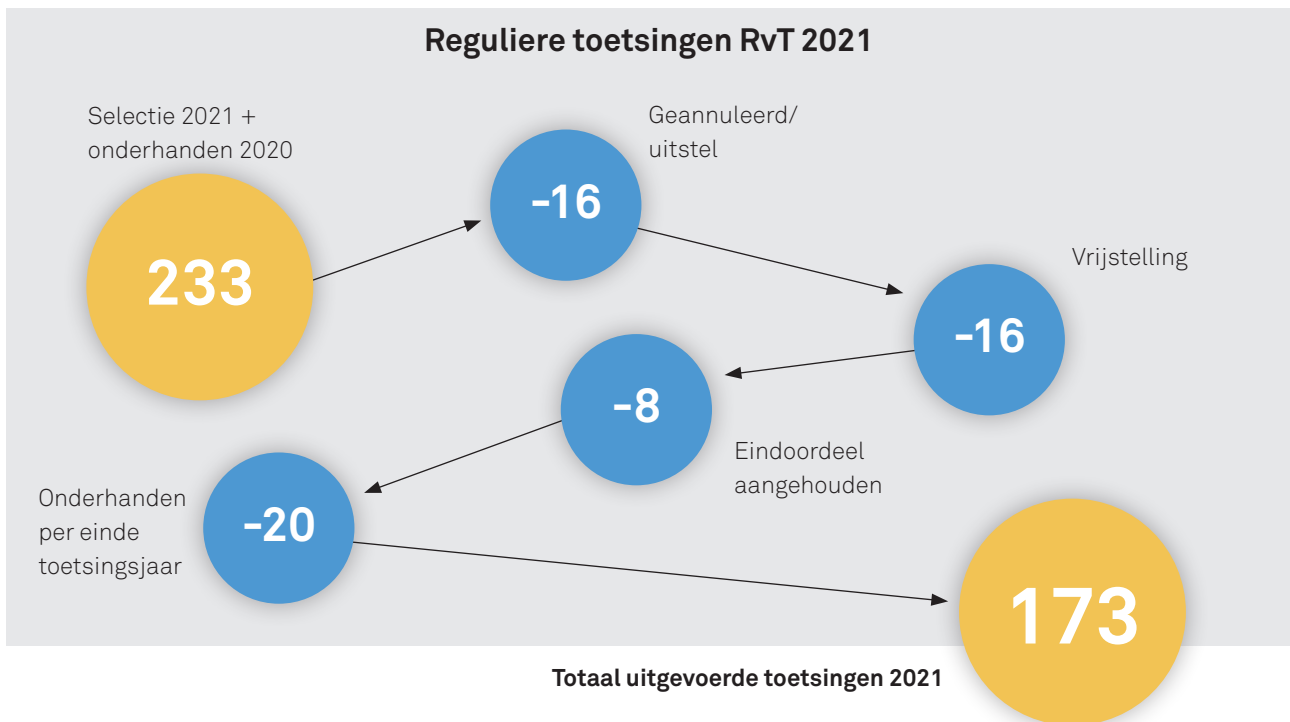
Niet-Wta-vergunninghouders			Niet-Wta-vergunninghouders		
Toetsing 2021			Hertoetsing 2021		
NBA	SRA	Totaal	NBA	SRA	Totaal
 123	 11	 134	 32	 4	 36
 40	 2	 42	 1	 2	 3
 1	 0	 1			

 Voldoet   Voldoet op belangrijke onderdelen niet   Voldoet niet

HET PROCES

De selectie van te (her)toetsen kantoren is in dit verslagjaar beperkt gebleven, doordat de Raad door de corona pandemie een groot deel van de in 2020 uit te voeren toetsingen heeft moeten doorschuiven naar 2021. Dat maakt dat niet alle kantoren die op basis van de zesjaarstermijn voor toetsing in aanmerking kwamen zijn geselecteerd. Alle kantoren die in 2021 voor hertoetsing in aanmerking kwamen, zijn wel geselecteerd.

In bepaalde gevallen kan een kantoor een vrijstelling krijgen voor een kalenderjaar. Er moet dan sprake zijn van opbouw, fusie/overname of afbouw van een kantoor. Daarnaast kunnen er andere redenen zijn waarom een geselecteerd kantoor alsnog niet wordt ge(her)toetst. Bijvoorbeeld als het kantoor geen NVKS-opdrachten meer uitvoert, er geen accountant meer aan het kantoor verbonden is of er sprake is van bijzondere persoonlijke omstandigheden. Dit leidt dan tot annulering van de (her)toetsing dan wel uitstel daarvan.

BEVINDINGEN

De Raad ziet de volgende veel voorkomende algemene tekortkomingen:

Stelselniveau

Jaarlijkse evaluatie cfm artikel 27, tweede lid sub b NVKS

Niet uitgevoerd, niet besproken met accountant van buiten het kantoor, en/of geen vastlegging van bespreking: met grote regelmaat blijkt de jaarlijkse evaluatie niet, of niet cfm artikel 27, tweede lid sub b te zijn uitgevoerd. De Raad verbaast zich er over deze tekortkomingen ook in 2021 nog aan te treffen, aangezien deze verplichting sinds 2018 in de NVKS is opgenomen. Naar de mening van de Raad zou de waarnemer hier een rol in kunnen vervullen. Het komt ook voor dat een evaluatie is uitgevoerd zonder dat er interne dossierreviews zijn gedaan. Dat is naar de mening van de Raad niet goed mogelijk.

Opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling (OKB)

Ontbreken criteria of onvoldoende concreet geformuleerde criteria voor het uitvoeren van OKB's. Ook het niet of niet juist opvolgen van de in het handboek geformuleerde criteria waardoor ten onrechte geen OKB's worden uitgevoerd.

BAV – uitlooprisico (artikel 12 VAO en artikel 15 NVKS)

Het uitlooprisico dient voor minstens twee jaar verzekerd te zijn. Dit moet al bij sluiten van de BAV zijn overeengekomen. Een optie waarbij bij beëindiging van de BAV het uitlooprisico kan worden verzekerd, volstaat niet. In een aanzienlijk aantal gevallen blijkt het uitlooprisico echter niet verzekerd, om reden dat de betreffende verzekeraar daar niet in voorziet.

Dossierniveau

Opdrachtbevestiging

Ontbreekt, niet juist, niet volledig, en/of niet ondertekend

Cliëntonderzoek (Wwft)

Identificatie en/of verificatie niet of niet juist uitgevoerd of vastgelegd

Grondslagen

Onvolledig of onjuist opgenomen in de jaarrekening

Documentatievereisten NVCOS

Bijv. ontoereikende vastlegging uitgevoerde werkzaamheden

Onafhankelijkheid (ViO)

Geen onderzoek uitgevoerd naar bedreiging van de onafhankelijkheid, samenloop werkzaamheden, langdurige betrokkenheid

Een aantal bevindingen ziet specifiek op uitgevoerde NOW/TVL-opdrachten:

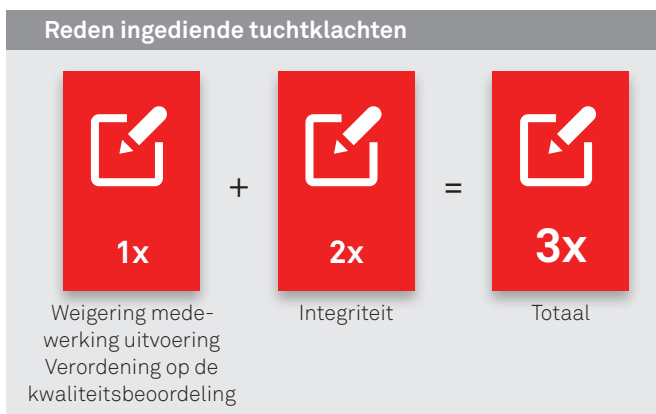
- OKB of vergelijkbare maatregel niet (goed) uitgevoerd
- Protocol niet goed nageleefd
- Onjuiste bepaling van de groep
- Keuze systeem of gegevensgerichte controle niet of onvoldoende vastgelegd en onderbouwd

JURIDISCHE PROCEDURES

Tuchtklachten

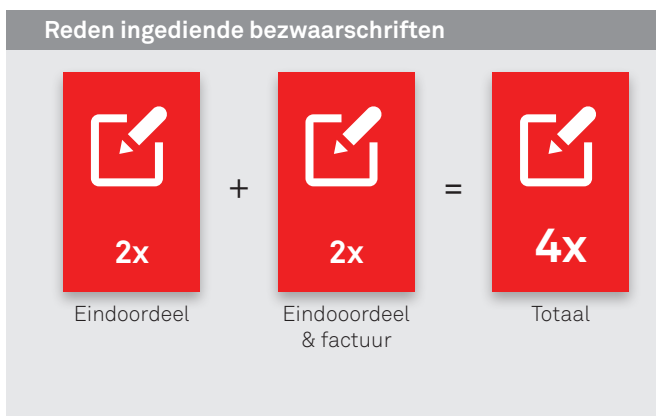
In dit verslag jaar heeft het bestuur op advies van de Raad drie tuchtklachten ingediend. In een geval betrof het weigering van de accountant om medewerking te verlenen aan de uitvoering van de toetsing. In de twee andere gevallen werd de klacht ingediend wegens schending van het fundamenteel beginsel van integriteit tijdens de toetsing.

De Accountantskamer heeft in vijf zaken uitspraak gedaan. In alle gevallen werd de klacht gegrond verklaard. De opgelegde maatregelen betroffen tijdelijke doorhaling voor de duur van een maand, berisping en doorhaling waarbij de termijn waarbinnen betrokkene niet opnieuw in de registers kan worden ingeschreven twee jaren bedraagt.

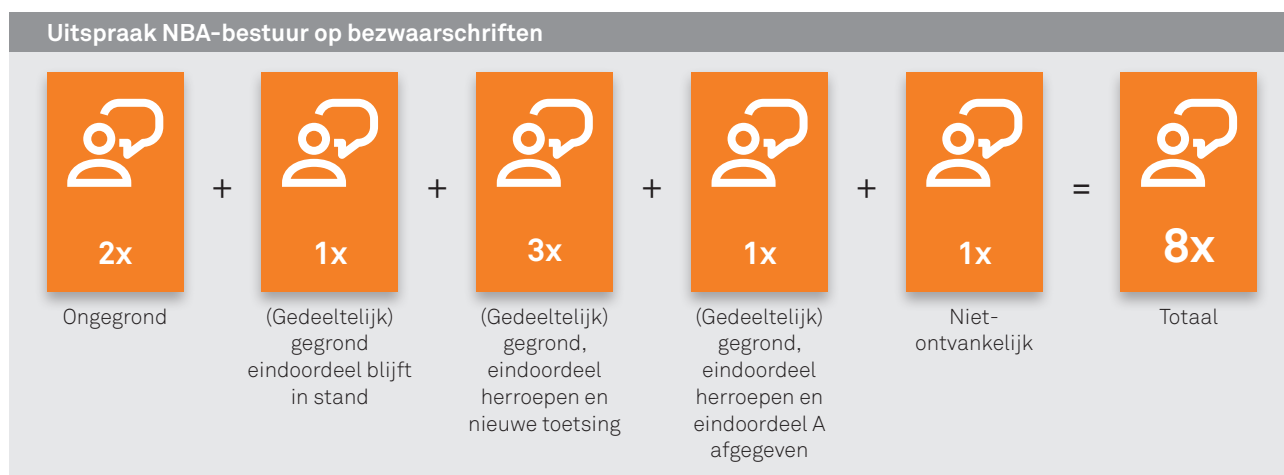

Bezwaarschriften

In vier gevallen heeft het kantoor bezwaar ingediend tegen het eindoordeel 'voldoet op belangrijke onderdelen niet'. Bezwaar wordt ingediend bij het NBA-bestuur, die bij de afhandeling ervan geadviseerd wordt door de commissie voor de bezwaarschriften. In de bezwaarprocedure is de Raad procespartij, evenals de bezwaarde. Twee van deze vier bezwaren waren zowel tegen het eindoordeel als tegen de factuur van de uitgevoerde toetsing gericht.

Het NBA bestuur heeft in acht bezwaarzaken beslist.

MEER INFORMATIE OVER DE RAAD

De samenstelling van de Raad voor Toezicht is te vinden op de NBA-website. Ook vindt u hier eerdere verslagen van de Raad en meer informatie over het toetsingsproces.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Antonio Vivaldistraat 2
1083 HP Amsterdam
Postbus 7984
1008 AD Amsterdam

T 020 301 03 01
E nba@nba.nl
I www.nba.nl